

Ochrana obyvatelstva při řešení mimořádných událostí ve vybrané obci

Anna Naňáková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna Naňáková**
Osobní číslo: **L19020**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Ochrana obyvatelstva při řešení mimořádných událostí ve vybrané obci**

Zásady pro vypracování

1. Vymezte základní pojmy a legislativu v oblasti ochrany obyvatelstva.
2. Popište mimořádné události a způsoby vyrozumění obyvatelstva při jejich vzniku.
3. Analyzujte hrozby a rizika vybrané obce.
4. Vyhodnotte rizika a zpracujte návrhovou část práce.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HRADIL, Jaroslav et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.
2. ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ. *Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2019. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.
3. COPPOLA, Damon P. *Introduction to international disaster management*. Fourth edition, 2021. ISBN 978-0-12-817368-8.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Martin Džermanský**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. května 2022**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 1. prosince 2021

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 2.5.2022

Jméno a příjmení studenta: Anna Naňáková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce popisuje ochranu obyvatelstva při mimořádných událostech. Teoretická část práce se opírá o základní legislativu, pojmy z oblasti ochrany obyvatelstva a samotnou historii. V teoretické části jsou popsány mimořádné události, které se ve městě nejčastěji vyskytují. Praktická část práce popisuje analýzu současného stavu, ve které jsou podrobně popsány povodně, požáry a sesuvy půdy. Další kapitoly obsahují taktická cvičení HZS, zmapování záplavového území, varování obyvatelstva, řízený rozhovor a poslední část práce se věnuje návrhovému opatření.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor, mimořádná událost, nebezpečí, ochrana obyvatelstva, povodně, taktické cvičení

ABSTRACT

The bachelor thesis describes the protection of the population during emergencies. The theoretical part of the work is based on basic legislation, concepts in the field of population protection and history itself. The theoretical part describes the extraordinary events that most often occur in the city. The practical part of the work describes the analysis of the current state, in which floods, fires and landslides are described in detail. The next chapters contain tactical exercises of the Fire and Rescue Service, mapping of the floodplain, warning of the population, guided interview and the last part of the work is devoted to the design measure.

Keywords: the fire brigade, extraordinary event, danger, population protection, floods, tactical exercises

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování panu Ing. Martinovi Džermanskému za jeho cenné rady, doporučení a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Taktéž bych chtěla poděkovat panu Bc. Petrovi Hnaníčkoví a panu Mgr. Jiřímu Ovesnému za vstřícnost, ochotu a pomoc při získávání potřebných informací a podkladů.

Velké díky chci věnovat mé rodině, přáteli a blízkým za velkou trpělivost a podporu při mém studiu.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 POJMOVÝ APARÁT OCHRANY OBYVATELSTVA	11
2 PRÁVNÍ RÁMEC	13
2.1 ŽENEVSKÉ ÚMLUVY A DODATKOVÉ PROTOKOLY	13
2.2 ÚSTAVNÍ ZÁKONY	14
2.3 ZÁKONY	14
2.4 VYHLÁŠKY	15
3 OCHRANA OBYVATELSTVA	17
3.1 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA	18
3.2 CIVILNÍ PROTILETECKÁ OBRANA (1935-1938)	18
3.3 CIVILNÍ OBRANA (1951-1992).....	19
3.4 CIVILNÍ OCHRANA (1993-2000)	20
3.5 OCHRANA OBYVATELSTVA (OD ROKU 2000).....	20
4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	21
4.1 POVODNĚ	23
4.1.1 Stupně povodňové aktivity.....	23
4.1.2 Ochrana před povodněmi	25
4.2 POŽÁRY.....	26
4.2.1 Rozdělení požárů.....	26
4.2.2 Příčiny vzniku požáru	26
4.3 SESUVY PŮDY.....	27
4.3.1 Faktory svahových pochodů	27
4.3.2 Rozdělení sesuvů.....	28
5 DÍLČÍ ZÁVĚR	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
6 VALAŠSKÉ KLOBOUKY	31
7 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	33
7.1 POVODNĚ	33
7.1.1 Přívalová povodeň v roce 2019.....	35
7.1.2 Přívalová povodeň v roce 2020.....	36
7.2 SESUVY PŮDY.....	37
7.3 JINÁ NEBEZPEČÍ.....	37
7.4 TAKTICKÁ CVIČENÍ JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	41
7.4.1 Taktické cvičení z roku 2019	41

7.4.2	Taktické cvičení z roku 2021	42
7.4.3	Cvičení Hasičského záchranného sboru Valašské Klobouky za období 2015–2021	42
7.5	VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ OBYVATELSTVA VE MĚSTĚ VALAŠSKÉ KLOBOUKY.....	44
8	ŘÍZENÝ ROZHOVOR.....	46
8.1	SWOT ANALÝZA	48
9	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	51
	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
	SEZNAM OBRÁZKŮ	60
	SEZNAM TABULEK.....	61

ÚVOD

Ochrana obyvatelstva, ať už v obcích nebo ve městě, se řadí mezi nejdůležitější aspekty, které by měl starosta obce zajišťovat. Pro zabezpečení života občanů a jejich zdraví je potřeba zajistit adekvátní podmínky. K zajištění všech těchto náležitostí, které vedou k zabezpečení obyvatelstva, slouží krizové řízení a plánování pro případ vzniku nebezpečné nebo mimořádné události. Bakalářská práce se zabývá ochranou obyvatelstva při vzniku mimořádné události ve městě Valašské Klobouky. Popisuje různé druhy mimořádných událostí a jejich řešení.

Hlavním podnětem pro výběr tématu byla aktuální problematika v oblasti ochrany obyvatel a následné návrhy opatření ke zlepšení současného stavu ve městě Valašské Klobouky. Bezpečnost je téma, které by mělo být v žebříčku hodnot na prvním místě. Předpokladem pro bezpečné žití a plnohodnotný život obyvatel je především zajišťování bezpečnosti na daném území. Město bylo zvoleno po konzultacích se starosty z okolních obcí, a to na základě většího rozložení a vyšší četnosti výskytu mimořádných událostí.

Cílem bakalářské práce je analyzovat ochranu obyvatelstva při řešení mimořádných událostí ve vybrané obci. V rámci analýzy současného stavu jsou detailně popsány mimořádné události, které se ve městě nejčastěji vyskytují. K dosažení cíle bude využito statistických údajů taktických a prověřovacích cvičení za období 2015-2021, která budou vzájemně komparována. Dalším cílem je vytvoření návrhové části práce, která bude pojednávat o nedostatcích a potřebných změnách v rámci ochrany obyvatelstva ve vybraném městě. Ke kvalitnímu zpracování návrhové části bude využita metoda řízeného rozhovoru s krizovým pracovníkem.

Pro naplnění cílů bude využito metody SWOT analýzy, která slouží k porovnání silných a slabých stránek a příležitostí a hrozeb, řízeného rozhovoru s pracovníkem odboru krizového řízení, jenž bude využit k získání informací o charakteru mimořádných událostí a o celkovém zabezpečení města. Dále bude využita taktéž metoda modelování, která se používá k vytváření určité simulace jednoduchého modelu reálného světa, při níž bude využit SW QGIS pro zhotovení mapových kompozic.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJMOVÝ APARÁT OCHRANY OBYVATELSTVA

Východiska pojmového aparátu vychází z řady odborných literatur. Přesné definice a základní pojmy vydalo Ministerstvo vnitra České republiky v roce 2004, následně v roce 2009 a 2016. Jedná se o Terminologický slovník, ve kterém se nachází všechny pojmy z oblasti ochrany obyvatelstva, jež jsou abecedně seřazeny. (Hradil et al., 2018)

Bezpečnost – „*je stav, při kterém je přijatelná pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech, stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat.*“ (Hradil et al., 2018)

Evakuace – „*evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí.*“ (Richter, 2018)

Evakuační zavazadlo – zavazadlo, které je připravováno pro události, vyžadující opuštění obydlí. Obsahuje různé potraviny, doklady, oblečení, tekutiny, léky, hygienické potřeby, rádio na baterie, náhradní baterie, spací pytel, kapesní nůž a jiné drobnosti. (Ministerstvo vnitra, 2016)

Hrozba – „*je míra pravděpodobnosti vzniku mimořádné události.*“ (Hradil et al., 2018)

Integrovaný záchranný systém – jde o koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádnou událost, při které je potřeba provedení záchranných a likvidačních prací.

Jednotný systém varování a vyrozumění – je tvořen koncovými prvky varování a infrastrukturou, která je složena ze zadávacího terminálu a telekomunikační sítě. Systém umožňuje spouštět z centra sirény jednotlivě nebo spouštět všechny sirény najednou. (Hradil et al., 2018)

Koncový prvek varování (KPV) – je schopen vydávat akustický signál. Slouží k informování obyvatelstva pomocí slovní informace. Mezi KPV se řadí rotační sirény, elektronické sirény a dálkově ovládané obecní rozhlas. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2022)

Krizová situace – podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS jde o mimořádnou událost, při které je narušena kritická infrastruktura nebo jiné nebezpečí, při kterém se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému)

Krizové řízení – „je souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace.“ (Hradil et al., 2018)

Mimořádná událost – představuje škodlivé působení sil a jevů, které jsou vyvolány jak činnostmi člověka, tak přírodními vlivy. Dále také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a je zapotřebí provedení záchranných a likvidačních prací.

Ochrana obyvatelstva – „se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku.“ (Hradil et al., 2018)

Prevence – představuje opatření pro zamezení vzniku mimořádné události antropogenního původu (způsobené člověkem) a pro zmírnění dopadů mimořádné události před tím, než nastane. V případě, že nastane závažná havárie, se prevencí rozumí organizační a technická opatření vedoucí k tomu, aby se předešlo jejímu vzniku a aby se vytvořily podmínky pro zajištění havarijní připravenosti.

Riziko – z obecného hlediska lze riziko definovat jako míru výskytů nepříjemných dopadů vyvolaných očekávanou mimořádnou událostí v daném místě. „Je to možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí.“ Míru rizika je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází z posouzení naší pravděpodobnosti čelit hrozbám.

Varování obyvatelstva – představuje komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření, která zabezpečují včasné předání informací o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události vyžadující realizaci opatření k záchraně životů a zdraví obyvatelstva, zvířat, majetku a životního prostředí.

Vyrozumění – představuje souhrn technických a organizačních opatření, které zabezpečují včasné předání informací o hrozící nebo již nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právnických osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů. (Hradil et al., 2018)

2 PRÁVNÍ RÁMEC

Právní předpisy vymezují základní informace pro přípravu na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a před a po vyhlášení krizových stavů. Zákony vymezují pravomoc státních orgánů a působnost orgánů územních samosprávných celků včetně povinností právnických osob při přípravě na mimořádné události. Právní rámec zahrnuje zákony, nařízení vlády a vyhlášky ministerstev. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

Právní rámec se rozšířil o právní ukotvení přijetím tzv. „balíku krizových zákonů“. Tento balíček obsahuje čtyři základní zákony. Mezi tyto čtyři zákony se řadí:

- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky,
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon),
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

2.1 Ženevské úmluvy a Dodatkové protokoly

V minulých letech mělo zásadní význam přijetí čtyř Ženevských úmluv z 12. srpna 1949, které se týkaly hlavně ozbrojených konfliktů. V roce 1977 byly Ženevské úmluvy doplněny Dodatkovými protokoly. Ženevské právo se řadí mezi nejvýznamnější součást mezinárodního humanitárního práva. Co se samotných úmluv týká, zabývaly se hlavně ochranou civilních osob a vojáků vyřazených z boje. Čtyři základní Ženevské úmluvy znějí následovně:

- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil,
- Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a trosečníků ozbrojených sil na moři,
- Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci,
- Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

Tyto úmluvy byly doplněny o tři Dodatkové protokoly. Dodatkový protokol I se zabýval ochranou osob, zdravotnických jednotek, civilního zdravotnického a duchovního personálu, zdravotnických přepravních prostředků a také jejich označováním. Zde vznikl znak

Červeného půlměsíce nebo Červený kříž. Dodatkový protokol II klade důraz na lidské zacházení mezi lidmi, kteří se neúčastní nepřátelských akcí, zakazuje ohrožovat jejich životy, zdraví, fyzický nebo duševní stav. Tento protokol se zabývá také ochranou kulturních památek a míst pro konání bohoslužeb, staveb a zařízení obsahující nebezpečné síly. Protokol III je charakteristický zavedením nového poznávacího znaku, tzv. Červeného krystalu, vedle znaků Červeného kříže, Červeného půlměsíce, Červeného lva a slunce a Červeného Davidova štítu. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

2.2 Ústavní zákony

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,

Ústavní zákon upravuje problematiku moci zákonodárné, výkonné a soudní. Dále obsahuje základní ustanovení o českém státu.

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,

Upravuje především problematiku bezpečnosti ČR, zakládá institut nouzové stavu, stavu ohrožení státu a bezpečnostní rady státu.

- Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

„Ústavní zákon stanovuje vyšší územní samosprávné celky, jejich sídla a vymezuje jejich území.“ (Richter, 2018)

2.3 Zákony

- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon vymezuje integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“), definuje základní a ostatní složky IZS, stanovuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, definuje pojem ochrana obyvatelstva, vymezuje krizové stavy apod.

- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon),

Stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),

Upravuje nebezpečí vodních děl a specifikuje ochranu před účinky povodí a sucha. Účelem zákona je především chránit povrchové a podzemní vody, dále stanovit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů. Zákon podrobněji upravuje právní vztahy k povrchovým vodám a podzemním vodám, vztahy právnických a fyzických osob k využívání povrchových vod a podzemních vod.

- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii,

Zákon definuje postup při zřízení obecní policie, dále povinnosti a oprávnění strážníků obecní policie.

- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,

Zákon stanovuje působnost a organizaci Hasičského záchranného systému České republiky. (Richter, 2018)

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,

Zákon definuje povinnosti obce, popisuje orgány obcí a orgány zastupitelstva obcí. Stanovuje práva občana a vymezuje působnost obce. (Zákon č. 128/2000 Sb.)

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích.

Zákon definuje postavení krajů a jejich orgánů, obecně závazné vyhlášky kraje a nařízení kraje. Popisuje orgány obce a dále je specifikuje. (Zákon č. 129/2000 Sb.)

2.4 Vyhlášky

- Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,

„Upravuje postup při zřizování civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu, dále stanovuje způsoby informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a technických, provozních a organizačních zabezpečeníh jednotného systému varování, včetně poskytování tísňových informací.“

- Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.,

„Stanovuje mimo jiné i zásady a způsob zpracování, schvalování a používání havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu.“

- Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany,

„Stanovuje mimo jiné i zásady činnosti jednotek požární ochrany a rozsah úkolů na úseku CO a ochrany obyvatel.“

- Vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu.

„Upravuje zásady pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a náležitosti obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho strukturu.“ (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2021)

3 OCHRANA OBYVATELSTVA

Ochrana obyvatelstva je nezpochybnitelnou a neopomenutelnou součástí bezpečnostního systému České republiky. K minimalizaci vzniku a rozsahu rizika následkem mimořádné události nebo krizové situace je potřeba vytvořit potřebné materiální, technické, organizační a legislativní podmínky pro efektivní fungování. Odpovědné složky zodpovídají za precizní přípravu, plánování a následný rychlý a účinný zásah, aby přispěly k ochraně zdraví, života, majetku a životního prostředí před dopady mimořádných událostí. (Lukáš, 2015)

Ochrana obyvatelstva zahrnuje plnění úkolů civilní ochrany, které zahrnují varování, evakuaci, ukrytí, nouzové přežití obyvatelstva a další úkoly k zabezpečení života, zdraví a majetku obyvatelstva. Tento pojem není ve všech zemích jednotný. Některé země využívají pojem ochrana obyvatelstva v širším výkladu jako systém nevojenské ochrany, kterým se rozumí například ochrana vnitřní bezpečnosti a ekonomiky. (Hradil et al., 2018)

V České republice byly vytvořeny koncepce ochrany obyvatelstva. Jedná se o Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015, Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 a jako poslední a nejaktuálnější koncepcí, která navazuje a doplňuje předešlou koncepcí, je Koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Koncepcí definuje ochranu obyvatelstva jako „multiresortní“ disciplínu, která neplní jen úkoly civilní ochrany, ale popisuje ochranu obyvatelstva jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a občanů, jejichž úkoly vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platným právním zakotvením. Jednotlivé orgány plní úkoly, které jsou nepřenositelné, a plnění úkolů vyplývá z konkrétních ustanovení právních předpisů. Lze například uvést:

- varování, ukrytí, evakuace nebo nouzové přežití, které spadá do gesce Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“),
- kontrola veřejného pořádku, která je v gesci Policie ČR,
- ochrana života a zdraví obyvatel je v gesci Ministerstva zdravotnictví a krajů,
- zvládání povodní a povodňových rizik spadá do gesce Ministerstva životního prostředí, Ministerstva zemědělství a jednotlivých povodňových orgánů apod. (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2013)

3.1 Historie ochrany obyvatelstva

Příprava občanů k obraně a ochraně státu byla poprvé uzákoněna zákonem č. 184 ze dne 1. července 1937 o branné výchově a byla zaměřena především na získání informací o možném leteckém útoku v případě války. Samotná příprava obyvatelstva byla rozdělena do tří situací, a to v době míru, po vyhlášení leteckého poplachu a po vyhlášení jeho konce. V poválečném období se zjistilo, že byla příprava neefektivní a neodpovídala tehdejšími potřebám. Právním podkladem, který změnil přípravu občanů, byl zákon č. 73 ze dne 27. června 1973 o branné výchově. Základem přípravy byly znalosti o způsobu vyrozumění a varování, činnosti obyvatelstva při jednotlivých situacích včetně použití zbraní hromadného ničení, použití prostředků individuální ochrany a později i kolektivní ochrany.

V první polovině 30. let 20. století došlo k výraznému posunu v důsledku nárustu nebezpečí ze strany Německa. Česká republika přijala zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům. V této době vznikla Civilní protiletecká obrana a na základě tohoto zákona byl vytvořen základ opatření pro ochranu obyvatelstva. Další etapou byla Civilní obrana, dále Civilní ochrana a jako poslední Ochrana obyvatelstva. (Hradil et al., 2018)

3.2 Civilní protiletecká obrana (1935-1938)

Civilní protiletecká obrana (dále jen „CPO“) je považována za předchůdce dnešní ochrany obyvatelstva. CPO představuje úplně první historickou etapu existence ochrany obyvatelstva na území České republiky. Její činnost začala v roce 1935 a byla ukončena v roce 1939 po zániku Československé republiky. Ministerstvo vnitra bylo ústředním řídicím orgánem jako tomu je i dnes. Riziko vzdušného útoku se týkalo především větších měst s průmyslovými podniky nebo jiným důležitým objektem, který byl důležitý pro obranu státu. Úkoly, které CPO plnila, spočívaly především v zabezpečení obyvatelstva plynovými maskami a dostatečným počtem veřejných úkrytů. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

Po roce 1940 přešla veškerá řízení CPO do rukou protektorátní policie, která zabezpečovala součinnost ostatních zainteresovaných složek, hlavně Červeného kříže a požárních jednotek. Od července 1941 byly složky CPO podřízeny říšským složkám a začleněny do Luftschutzu. Až do osvobození byla zrušena všechna nařízení a směrnice, které souvisely s CPO, a vstoupila v platnost říšská nařízení Luftschutzu. V roce 1946 probíhala organizovaná likvidace protiletecké obrany, která spočívala v odstraňování ochranných staveb, zařízení a zbytků původní organizační struktury. V roce 1948 se zásadně změnila formulace civilní

ochrany, její materiálně-technické a personální zabezpečení a také principy její výstavby. Období 1945-1951 bylo charakterizováno zánikem CPO do roku 1948 a následně snahou o znovuvybudování jejího působení po tomto roce. Dne 13. července 1951 bylo přijato Vládní usnesení o civilní obraně, jehož náplní bylo Nařízení o základních úkolech a povinnostech v civilní obraně na území republiky Československé. Díky tomuto usnesení byly na dlouhá léta vymezeny základní prvky organizace civilní obrany, kdy pojem „obrana“ měl představovat širší a aktivnější činnost. Nově vzniklá civilní obrana spadala do působnosti ministerstva vnitra a její organizační struktura byla tvořena především vojenskou částí. (Linhart, CSc., 2004)

3.3 Civilní obrana (1951-1992)

Pojem civilní obrana se objevil ve Vládním usnesení o civilní obraně ze dne 13. července 1951 a používal se až do roku 1992. Civilní obrana reflektovala koncepčními záměry, které se opíraly o různé historické etapy, jenž lze rozlišit následovně:

- Koncepce ochrany před účinky konvenčních zbraní a bojových otravných látek,
- Koncepce ochrany obyvatelstva a národního hospodářství proti zbraním hromadného ničení realizovaná v působnosti resortu ministerstva vnitra,
- Koncepce ochrany proti zbraním hromadného ničení realizovaná v působnosti resortu obrany,
- Koncepce civilní obrany České a Slovenské Federativní Republiky. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

V letech 1951–1970 byl vývoj zaměřen především na ochranu před účinky zbraní hromadného ničení. Civilní obrana představovala nedílnou součást obrany státu, a to přijetím nového Usnesení vlády Republiky československé č. 49/1958 Sb., o civilní obraně Republiky československé. Civilní obrana se členila na vojenskou a nevojenskou část a na pevné a flexibilní sktruktury. Ochrana obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení spočívala v zavedení tří hlavních způsobů ochrany:

- evakuace obyvatelstva z míst nejpravděpodobnějších úderů jadernými zbraněmi,
- ukrytí obyvatelstva na celém území státu a pracujících směn na závodech,
- vybavení veškerého obyvatelstva prostředky individuální protichemické ochrany. (Lukáš, 2015)

3.4 Civilní ochrana (1993-2000)

Fungování civilní obrany se změnilo vznikem samostatné České republiky dne 1. 1. 1993. kdy došlo ke změně podmínek. V Kompetenčním zákoně, který měnil tehdejší zákon České národní rady, bylo stanoveno, že zabezpečení obrany, řízení Armády a civilní ochrany spadá do gesce Ministerstva obrany. Svoji působnost ukončil Federální štáb Civilní obrany a nahrazen byl Štábem civilní ochrany České republiky. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

24. listopadu 1993 bylo přijato nové Usnesení vlády České republiky č. 660/1993 Sb., o právní úpravě zabezpečení výkonu státní správy ve věcech ochrany obyvatelstva v působnosti okresních úřadů. Mezi lety 1993-1997 došlo ke stagnaci ve vypracovávání nové koncepce ochrany obyvatelstva. V roce 1997 přijala Česká republika usnesení č. 710/1997, kdy přešla působnost civilní ochrany do gesce Ministerstva vnitra. Do té doby působnost spadala pod Ministerstvo obrany. (Lukáš, 2015)

3.5 Ochrana obyvatelstva (od roku 2000)

Jedná se o poslední a zároveň současný pojem v oblasti bezpečnosti České republiky. Pojem byl poprvé zaveden v souvislosti s přijetím balíčku krizových zákonů, do kterého spadá zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru a zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Přesný pojem ochrana obyvatelstva definuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému: *„Ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.“*

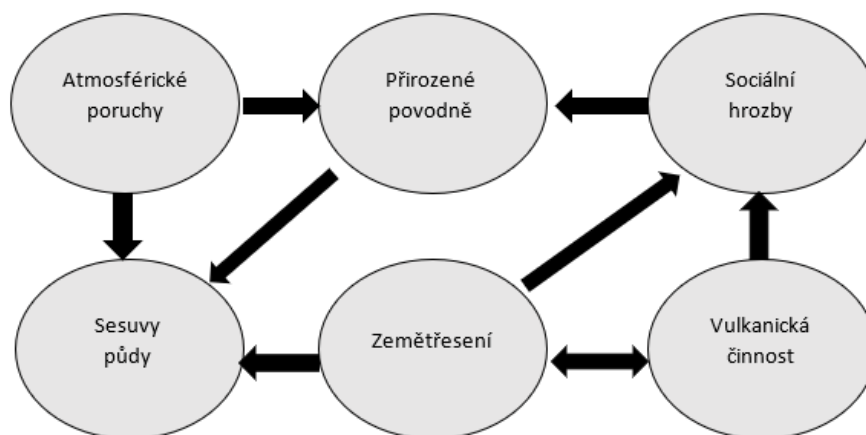
Od roku 2001 bylo vytvořeno a vládou schváleno několik koncepcí ochrany obyvatelstva:

- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015,
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020,
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030,
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Mimořádné události mohou vznikat jednak přírodními vlivy nebo také lidskou činností. Pokud jde o lidský faktor, může být mimořádná událost způsobena nepozorností, nešikovností nebo i úmyslně. Mezi mimořádné události se řadí havárie, která je podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS definována jako mimořádná událost „vzniklá v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady.“ (MV-Generální ředitelství HZS ČR, 2020)

Jako globální společnost se svět potýká s množstvím nebezpečí, která se mohou zdát neomezená a znepokojivá zároveň. S neustálou záplavou zpráv a zvyšující se globalizací ekonomiky dochází ke každodennímu přívalu katastrof. I když naprostá většina těchto událostí nemá žádný fyzický vliv na lidskou osobu, zapůsobí na lidská svědomí a zpochybňují názor, že zredukovat riziko katastrof je dosažitelné. (Coppola, 2021)

Obrázek 1 – Vztah mezi vybranými naturogenními a sociálními hrozbami (Řehák, Martínek a Legierská, 2019)

Dělení mimořádných událostí

Mimořádné události se dělí následovně:

- a) Mimořádné události naturogenního původu (povodně, zemětřesení, velké sesuvy půdy, sucha, požáry, tornáda apod.),
- b) Mimořádné události antropogenního původu (žhářství, sabotáže, teroristický čin apod.),

- c) Havárie (havárie v technických zařízeních, ve skladech, radiační havárie apod.).
(Kopecký et al., 2012)

Ve většině případů dochází k současnému působení mnoha přírodních a antropogenních jevů najednou, k tzv. domino efektům a synergickým jevům. Domino efektem se rozumí lavinový sled projevů, například při povodni dochází k sesuvu půdy, následně ekologické katastrofě, porušení produktovodu, výbuchu plynu apod. Synergický jev znamená, že vlivem jedné příčiny vznikne několik jevů najednou. Příkladem může být výbuch, kdy působí v prostředí tlaková vlna, střepinový účinek, vysoká teplota, seismický otřes, rozptýlení nebezpečné látky apod.

Další dělení mimořádných událostí je tzv. dělení dle živlů. Živly se rozumí země – voda – oheň – vzduch. (Valášek, Ph.D. a Kovářík, 2008)

Tabulka 1 – Třídění mimořádných událostí dle živlů (Valášek, Ph.D. a Kovářík, 2008)

	Přírodní	Průmyslové	Sociální
Země	Zemětřesení, sesuvy	Zamoření půdy, pozemní exploze	Dopravní nehody, devastace půdy a lesů
Voda	Povodně, tsunami, silné deště	Protržení hrází, znečištění toků	Hromadná utonutí při katastrofách lodí
Oheň	Blesk, samovznícení sopky, láva	Hořlavé látky, chemické reakce, elektrický proud	Nedbalost, kouření, vypalování trávy
Vzduch	Tornáda, větrné poryvy	Kyselé deště, smog	Letecké katastrofy, kosmické nehody

Vznik života se vyvíjel od bakterií a sinic přes rostliny, ryby, plazy, ptáky a savce až k člověku. V souvislosti s biologickými riziky se jedná o mimořádné události:

- a) Epidemie – hromadný výskyt infekční nemoci (spalničky, černý kašel apod.),

- b) Pandemie – velký výskyt infekčního onemocnění bez prostorového omezení (Španělská chřipka, Cholera, pandemie Covid-19 apod.),
- c) Epizootie – infekční onemocnění postihující zvířata (mor prasat, ptačí chřipka apod.),
- d) Epifytie – infekční onemocnění postihující rostliny. (Valášek, Ph.D. a Kovářik, 2008)

Základní přehled mimořádných událostí navazuje na období, kdy se prováděla klasifikace s cílem tvorby tzv. typových plánů. Typové plány se staly jednou ze základních dokumentací pro realizaci dalších typů plánů pro krizovou připravenost včetně krizových plánů, havarijních plánů a plánů krizové připravenosti. (Valášek, Ph.D. a Kovářik, 2008)

4.1 Povodně

Povodně jsou definovány podle zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon jako *„přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody. Povodní je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečným případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.“* Povodně mohou být způsobeny přírodními vlivy, například táním, dešťovými srážkami apod. nebo jinými vlivy jako jsou poruchy vodních děl, které vedou k protržení hrází. (Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

„Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně povodňové aktivity a končí odvoláním třetího stupně povodňové aktivity, není-li v době odvolání třetího stupně povodňové aktivity vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity. V tom případě končí povodeň odvoláním druhého stupně povodňové aktivity. Pochybnosti o tom, zda v určitém území a v určitém čase byla povodeň, rozhoduje vodoprávní úřad.“ (Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

4.1.1 Stupně povodňové aktivity

„Stupni povodňové aktivity se rozumí míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích,

popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu.“ (Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

První stupeň povodňové aktivity = STAV BDĚLOSTI

- Vzniká při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny nebezpečí,
- tento stav nastává při dosažení mezních hodnot na vodních dílech, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
- aktivuje se hlásná a hlídková služba na vodních tocích.

Druhý stupeň povodňové aktivity = STAV POHOTOVOSTI

- Tento stav vyhláší příslušný povodňový orgán, pokud se přirozená povodeň mění v povodeň zvláštní,
- vyhláší se při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle nebo při zjištění mimořádných okolností, které by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně,
- aktivují se povodňové orgány a další účastníci podílející se na ochraně před povodněmi,
- uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce,
- provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.

Třetí stupeň povodňové aktivity = STAV OHROŽENÍ

- Tento stav vyhláší příslušný povodňový orgán při nebezpečí vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů, zdraví a majetku v záplavovém území,
- vyhláší se při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti současně se zahájením nouzových opatření,
- provádějí se zabezpečovací a dle potřeby záchranné práce a evakuace.

Povodňové orgány vyhláší a odvolávají druhý nebo třetí stupeň povodňové aktivity ve svém územním obvodu a při zvláštní povodni vyhláší tyto stupně krizové orgány. (Kopecký et al., 2012)

4.1.2 Ochrana před povodněmi

Ze zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon vyplývá, že ochranou před povodněmi se rozumí povodňová opatření, do kterých spadají přípravná opatření, opatření prováděná při povodni, za povodně a po povodni. „Činnosti a opatření k předcházení a zvládnutí povodňového rizika v ohroženém území.“ (Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon)

Ochrana před povodněmi může být jak aktivní (stavění hrází, protipovodňové systémy apod.), tak ochrana pasivní (evakuace, ukrytí apod.). Důležité však je, aby každý občan věděl, jak se při takové situaci zachovat. (Kopecký et al., 2012)

Podle zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon:

„Přípravná opatření jsou:

- a) stanovení záplavových území,
- b) vymezení směrodatných limitů stupňů povodňové aktivity,
- c) povodňové plány,
- d) povodňové prohlídky apod.

Opatření při povodni a za povodně jsou:

- a) činnost předpovědní povodňové služby,
- b) činnost hlásné povodňové služby,
- c) varování při nebezpečí povodně,
- d) povodňové zabezpečovací práce,
- e) vyklizení záplavových území,
- f) zabezpečení náhradních funkcí a služeb v území zasaženém povodní apod.

Opatření po povodni jsou:

- a) evidenční a dokumentační práce,
- b) vyhodnocení povodňové situace včetně vzniklých škod apod.“ (Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon)

4.2 Požáry

Za požár se považuje každé nežádoucí hoření, při kterém dochází k usmrcení nebo zranění osob, zvířat, anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i hoření, které bezprostředně ohrozilo osoby, zvířata, materiální hodnoty či životní prostředí. (Vilímek, 2008)

4.2.1 Rozdělení požárů

Požáry se rozdělují dle několika hledisek. Hlavní rozdělení je podle rozsahu požáru, podle doby trvání a podle zjistitelnosti.

Podle rozsahu požáru se dělí na:

- a) Malé požáry – jsou ohroženy jednotlivé osoby, rozloha o velikosti m^2 ,
- b) střední požáry – jsou ohroženy desítky osob, rozloha o velikosti stovek m^2 ,
- c) velké požáry – jsou ohroženy stovky osob, rozloha o velikosti hektaru či desítek hektarů,
- d) katastrofické požáry – jsou ohroženy tisíce osob, rozloha o velikosti stovek hektarů.

Podle doby trvání se požáry dělí na:

- a) Krátkodobé – v řádech hodin,
- b) střednědobé – v řádech desítek hodin,
- c) dlouhodobé – nad 4 dny.

Podle zjistitelnosti se požáry dělí na:

- a) Otevřené – viditelné plameny,
- b) skryté – požáry, které jsou těžko zjistitelné. (Vilímek, 2008)

4.2.2 Příčiny vzniku požáru

Požáry jsou řazeny mezi přírodní katastrofy, ale v současnosti se Česká republika stále více potýká s požáry založenými člověkem, tedy lidskou činností. Lidem se připisuje téměř 90 % ničivých požárů. Jedním z důvodů může být nepozornost nebo nešikovnost při zemědělské činnosti. Rozdíl mezi požárem způsobeným lidskou činností a požárem, který vznikne přirozeně, je jejich dosažitelnost a rozsah škod. Požár způsobený lidmi se většinou nachází blízko obydlí a jeho uhašení je mnohem jednodušší a rozsah mnohem

menší. Pokud vznikne požár na nedostupném nebo těžko dostupném místě, je hašení a eliminace požáru náročnou záležitostí a jsou postiženy velké rozlohy vegetace. Hlavním faktorem ničivých požárů jsou vlastnosti paliva, která mohou hořet na daném území, také povětrnostní podmínky a klimatické změny. (Kettnerová, 2021)

4.3 Sesuvy půdy

Sesuvy půdy nebo také svahové pohyby se řadí mezi naturogenní vlivy, kdy se část půdní plochy odtrhne a není zachována celistvá plocha. Důsledkem špatné stability svahů dochází k poměrně velkým škodám nejen na místních komunikacích, ale také například na železničních tratích včetně vedení elektrického napětí. Se sesuvy půd je úzce spjata evakuace obyvatel, neboť v případě narušení statiky rodinných domů dochází k ohrožení lidských životů. (Dvorská, 2014)

4.3.1 Faktory svahových pochodů

Sesuvy půd ovlivňuje několik hledisek, a to především geologická struktura, vlastnosti hornin, hydrologická situace nebo morfologický vývoj na daném území. (Dvorská, 2014)

Obecně lze zařadit následující faktory:

Změna sklonu svahu – ta vzniká podemletím paty svahu erozní činností vodního toku, nebo také uměle, a to podkopáním svahu.

Přetížení svahu – je způsobeno násypem nebo skládkami, které způsobují smykové napětí a napětí vody v pórech jílovitých zemin.

Otřesy a vibrace – mohou způsobit vznik různých kmitů rozdílných frekvencí, které způsobí změnu napětí v hornině.

Změny obsahu vody – myslí se tím například střídání období sucha a přívalových dešťů v oblastech velmi slabě propustných a objemově nestálých jílovitých zeminách. Změna obsahu vody bývá jednou z hlavních příčin vzniku plošných sesuvů na území karpatského flyše.

Působení podzemní vody – *„hladina podzemní vody působící na nepropustné nebo nepatrně propustné jílovitohlinité zeminy jako vztlak. Proudící podzemní voda působí tlakem na jednotlivé části zeminy, čímž způsobuje špatnou stabilitu svahu, následně může docházet k vyplavování rozpustného tmelu, což má za následek zmenšení soudržnosti a součinitele vnitřního tření.“*

Činnost mrazu – má vliv na půdu hlavně z hlediska vzniku trhlin důsledkem zvětšování objemu vody a zároveň tím dochází k vytváření nových trhlin.

Zvětrávání hornin – „mechanické a chemické zvětrávání hornin postupně narušuje jejich soudržnost. V důsledku prosakování vody dochází k různým chemickým změnám hornin (např. výměna iontů v jílech, hydratační pochody). K takovýmto sesuvům dochází v oblastech, kde se vyskytují glaukonitické pískovce a jíly.“

Změna ve vegetačním pokryvu – kořeny stromů udržují stabilitu svahu, ale zároveň přispívají k vysušování svahu. K narušení vodního režimu v povrchových vrstvách dochází vlivem narušení stromového porostu. (Dvorská, 2014)

4.3.2 Rozdělení sesuvů

Podle stability se sesuvy dělí do třech základních kategorií:

Živé (aktivní) – „vykazují všechny známky probíhajících pochodů nebo se mohou kdykoliv začít pohybovat.“

Dočasně uklidněné – jejich pohyb se může kdykoliv obnovit, ale v daný okamžik nepředstavují nebezpečí.

Stabilizované (fosilní) – jedná se o sesuvy, které již proběhly, a další sesuvy již nejsou možné a zcela pominuly. Představují nulové riziko. (Dvorská, 2014)

Obrázek 2 – sesuv půdy na železniční trati Valašská Polanka – Horní Lideč (regionvalassko.cz, 2022)

5 DÍLČÍ ZÁVĚR

Všechny aspekty života zahrnují určitý stupeň rizika a zdrojem těchto rizik je celá řada nebezpečí, kterým stále nejsme schopni zcela porozumět. V každém případě, kapacita k úspěšnému zvládnutí rizik, ať už individuálních, komunálních nebo celospolečenských, začíná u porozumění nebezpečí, které hrozí. Jak napsal čínský generál Sun – c': „*Poznej svého nepřítele i sám sebe a můžeš bez obav vést sto bitev.*“ (Coppola, 2021)

Teoretická část práce je rozdělena na několik kapitol, ve kterých je popisována daná problematika. V první kapitole jsou definovány pojmy z oblasti ochrany obyvatelstva. Další kapitola se zabývá právním rámcem, do kterého spadají ústavní zákony, zákony a vyhlášky. Kapitola také popisuje Ženevské úmluvy a dodatkové protokoly, které jsou součástí právního rámce v oblasti ochrany obyvatelstva a nesou významnou roli v historii.

Třetí kapitola nese název „Ochrana obyvatelstva“ a popisuje především historii ochrany obyvatelstva a její členění až po současnost.

Poslední kapitola se zabývá mimořádnými událostmi, jež mohou nastat ve zkoumané oblasti, která bude dále popisována v praktické části práce. V poslední kapitole jsou vymezeny povodně, požáry a sesuvy půdy.

Pro většinu zemí platí, že přírodní katastrofy jsou pro krizové manažery hlavní obavou. Specifická přírodní rizika určuje klima, geografie, vzor osídlení a způsob využívání půdy. Přírodní rizika spadají pod následující podkategorie: tektonická rizika, rizika svahových pohybů (sesuvy půdy), hydrologická rizika, a biologická rizika spojená se zdravím. V České republice se jedná o přírodní katastrofy, které jsou děleny podle živlů země – voda – oheň – vzduch. Člověkem zapříčiněná rizika jsou nevyhnutelným produktem technologických inovací. Tato rizika, která se mohou objevit po selhání nebo narušení existující technologie, bývají hůře chápána než přírodní rizika a narůstají s tím, jak se technologie a závislost na nich rozšiřují. Nejběžnější technologická rizika vznikají z různých součástí přepravy, infrastruktury, průmyslu a staveb. (Coppola, 2021)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 VALAŠSKÉ KLOBOUKY

Valašské Klobouky se nacházejí v severním cípu Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, která byla vyhlášena biosférickou rezervací UNESCO. První zmínka o existenci Valašských Klobouk pochází již z roku 1341. Od roku 1356 fungovalo město jako silné centrum a hospodářské středisko někdejšího brumovského panství. (Valašské Klobouky, 2005)

V roce 2003 získalo město statut obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) díky rozsáhlé síti úřadů, škol, kulturních institucí, sportovišť, zdravotnických služeb, obchodů atd. Z úřadů se zde nachází finanční úřad, katastrální úřad, úřad práce a česká správa sociálního zabezpečení. Součástí města jsou i organizace zřízené úřady, a to především Valašskokloboucké služby s. r. o., Valašskokloboucká poliklinika, Valašskokloboucké podnikatelské centrum s. r. o., Městské lesy s. r. o. apod. Kulturní a vzdělávací akce zajišťuje kulturní dům Klobučan, městská knihovna, městské muzeum a další. Ke sportovním organizacím spadá zejména TJ Sokol, Jednota Orla, TJ Spartak, střelecký klub aj. Enviromentální výchova je v rukou Českého svazu ochránců přírody Kosenka, která se mimo jiné podílí na zachování původních lesních porostů a její snahou je taktéž vytvářet ekologicky stabilní ekosystém. Zdravotnictví zajišťuje síť ordinací praktických lékařů, speciálních a zubních lékařů, kteří jsou umístěni v budově polikliniky.

K další vybavenosti města se řadí zejména sportovní haly, několik sportovišť a dětských hřišť. Z ubytovacích služeb je nejznámější Hotel Alfa centrum a hotel U Nádraží. K dalším službám města spadá pečovatelský dům pro seniory a Charita Valašské Klobouky. (Valašské Klobouky, 2005)

Obrázek 3 – lokalizace města Valašské klobouky (mapy.cz, 2021)

Starostkou města je v současné době Mgr. Eliška Olšáková a funkci místostarosty vykonává Mgr. Karel Ptáček. K 1. 1. 2021 žilo ve městě Vlašské Klobouky 4918 obyvatel. (Český statistický úřad, 2021)

Krizové řízení ORP Valašské Klobouky je souhrnem organizačních, personálních, finančních, legislativních, technických a materiálních opatření. Cílem krizového pracoviště je připravit ORP Valašské Klobouky na mimořádné události a krizové situace, které mohou území postihnout. Starosta ORP si zřizuje bezpečnostní radu jako svůj koordinační orgán a krizový štáb jako svůj pracovní orgán. (Valašské Klobouky, nedatováno)

Tabulka 2 – Bezpečnostní rada ORP a krizový štáb ORP Valašské Klobouky
(valasskeklobouky.cz, 2022)

	Funkce	Jméno a příjmení
Bezpečnostní rada ORP	Předseda	Eliška Olšáková
	Zástupce	Karel Ptáček
	Členové	Karel Švach, Kamil Macek, Jaroslav Vaněk, Štefan Hrtús, Luboš Tkadlec
	Tajemník	Petr Hnaníček
Stálá pracovní skupina KŠ	Tajemník KŠ ORP	Petr Hnaníček
	Tisková mluvčí	Lenka Zvonková
	Vedoucí SPS	Alois Oliva
		Petr Štajner
		Miloslav Kulíšek
		Jaroslav Bařinka
	Pracovníci ORP	Radek Bařinka
		Jan Mašek
		Michal Ekart
Soňa Kovaříková		
Ivan Kovalčík		

7 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Valašské Klobouky jsou často postihovány povodněmi v různých oblastech města. Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) se zabývá převážně technickou pomocí, protože požáry jsou zde pouze ojedinělé. Jako další riziko lze uvést sesuvy půd, které mohou nastat důsledkem povodní. Ve městě jsou sesuvy půd méně časté, objevují se spíše v nedalekých obcích, které spadají do ORP Valašské Klobouky. Méně často se vyskytují sněhové kalamity.

7.1 Povodně

Na území ORP Valašské Klobouky spravují vodní toky právnické osoby Povodí Moravy s. p. Brno a Lesy České republiky s. p., Správa toků – oblast povodí Moravy se sídlem ve Vsetíně. Povodně spadají pod příslušný vodohospodářský orgán, který spravuje Městský úřad Valašské Klobouky, odbor životního prostředí.

Reliéf území správního obvodu je převážně kopcovitý až hornatý. Území je odvodňováno hlavním tokem Vlárrou a jejími přítoky do povodí Váhu. Kvůli kopcovitému charakteru území vznikají výrazné projevy vodní eroze, která se uplatňuje ve zvlněném kopcovitém terénu zejména tam, kde je půda nesprávně obhospodařována. Vodní eroze způsobuje rozsáhlé nebezpečné následky, jako je například zaplavování zastavěných ploch obcí bahnem nebo nebezpečné zanášení koryt vodotečí.

Případné povodně ve Valašských Kloboukách vznikají z vodních toků jako je vlastní tok Vlárý, Brumovka a Smolinka. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Přirozená povodeň

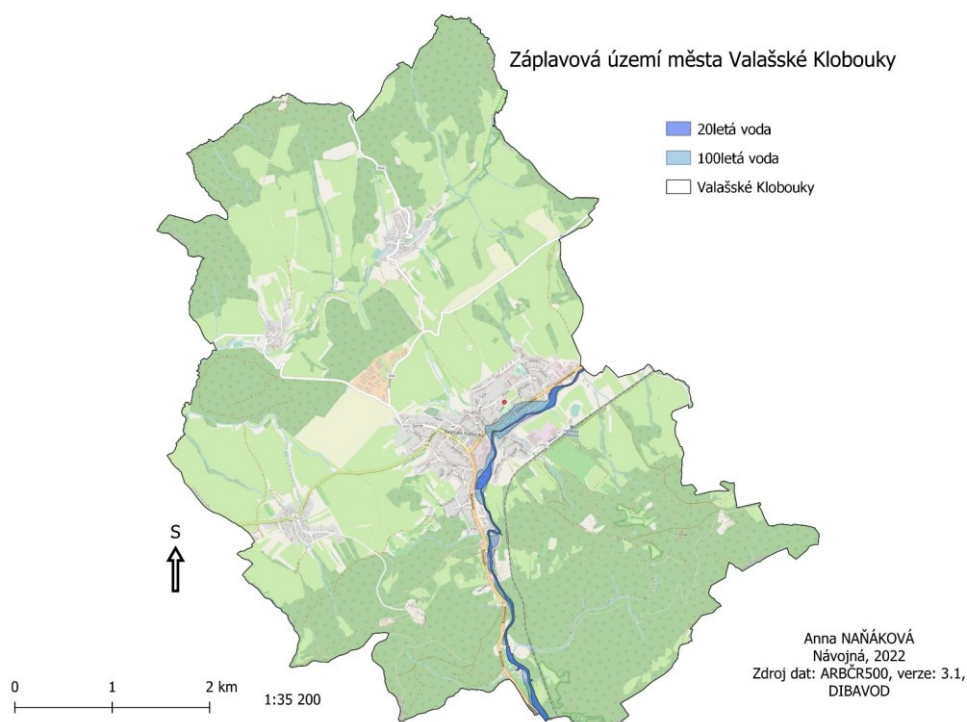
Povodně se vyskytují především na jaře, v létě a na podzim. V porovnání jsou jarní povodně více nebezpečné oproti letním, a to z důvodu většího rozsahu a delšího trvání, letní pak mají kratší trvání, ale jsou vysoce kulminující. Nebezpečný povodňový stav na území Valašských Klobouk vzniká především z toku Vlára. Na ostatních drobných tocích mají povodně náhlý, rychlý a krátkodobý charakter a ohrožení je především lokálního charakteru. Povodňová komise se schází v naprosto výjimečných případech, kdy hrozí více nebezpečných okolností, jako je například povodeň, zácpa průtočného profilu, sesuv půdy nebo tehdy, kdy se z lokálního ohrožení může vyvinout rozsáhlé nebezpečí. Pro úspěšné zvládnutí lokálních povodňových nebezpečí je důležité věnovat pozornost meteorologickým předpovědím a možnému výskytu přívalových srážek. Na území ORP Valašské Klobouky není žádné

vodní dílo, které by představovalo hrozbu v podobě zvláštní povodně. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Povodňová komise ORP Valašské Klobouky

Správní obvod ORP Valašské Klobouky má v povodňové komisi 17 členů. Předsedou je starostka města Valašské Klobouky Mgr. Eliška Olšáková, místopředsedou komise je místostarosta Mgr. Karel Ptáček, tajemníkem komise je Bc. Petr Hnaníček a zapisovatelkou je Ing. Lenka Zvonková. Svolání povodňové komise probíhá zpravidla před vyhlášením II. stupně povodňové aktivity (dále jen „SPA“), ale předseda komise může svolat členy i dříve, vzhledem k vývoji situace. Stanoviště povodňové komise se nachází v budově Městského úřadu Valašské Klobouky, Masarykovo náměstí 189, zasedací místnost dveře č. 206.

Dokumentace povodňové komise je uložena v kanceláři odboru životního prostředí Městského úřadu Valašské Klobouky. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Obrázek 4 – záplavová území 100leté a 20leté vody (Open Street Map; Naňáková, 2022, vlastní)

Na obrázku č. 4 lze vidět záplavová území 100leté a 20leté vody. Tedy území, které by bylo touto vodou postiženo. Mezi objekty, které by postihla 100letá voda, by patřily zejména

průmyslové areály, ulice a rodinné domy, pošta, obchody s potravinami, hlavní komunikace a další.

Nemocnice, základní škola, hřbitov a další důležitá místa by 100letá voda nezasáhla, ale je potřeba sledovat stav situace za vzniku povodně.

7.1.1 Přívalová povodeň v roce 2019

Přívalový déšť způsobil dne 22. 5. 2019 přívalovou povodeň na několika částech města Valašské Klobouky. Do zasažených oblastí byli vysláni členové povodňové komise, kde zjišťovali informace o povodni. V přilehlých obcích došlo k rozlivu potoka Smolinka, který zatopil několik sklepů a zaplavil komunikaci, která vede z města Valašské Klobouky. Evakuace osob nebyla nutná a za pomoci protipovodňových pytlů se zabránilo přetékaní vody přes komunikaci. Na místním koupališti došlo k ucpání propustku nad koupalištěm, kdy voda zaplavila celý areál koupaliště a poškodila oplocení. Na místě zasahovala jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen „JSDH“) Valašské Klobouky, která čistila oblast, aby voda nepřetékala na koupaliště. Povodeň zaplavila sídliště Luční směrem k hlavní silnici a došlo k ucpání propustku u kotelny, kde odstraňovali naplaveniny Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) Valašské Klobouky spolu s JSDH Lipina. Předsedou povodňové komise byl vyhlášen II. SPA. JSDH města Valašské Klobouky prováděly zabezpečovací a likvidační práce. Překážky, které vytvářely hráze v místě odtoku, byly odstraňovány pracovníky jak profesionálních, tak dobrovolných hasičů. Policie České republiky (dále jen „PČR“) vypomáhala při povodni hlavně monitorováním situace na odlehlých místech. O den později následoval monitoring zaplavených míst povodňovou komisí a byl odvolán II. SPA. Při povodni došlo k poškození obytných domů, především sklepních prostorů, místních a účelových komunikací, mostků ve městě nebo nově otevřené cyklostezky. Nedošlo k újmě na životě ani zdraví obyvatelstva. (Hnaníček, 2019)

Obrázek 5 – zaplavená příjezdová komunikace (Hnaníček, 2019)

Na obrázku č. 5 vlevo se nachází snímek masivně zaplavené komunikace, která bránila vjezd do garáží a vpravo je zaplavená příjezdová komunikace směrem na sídliště Luční.

7.1.2 Přívalová povodeň v roce 2020

Kvůli přívalovému dešti vznikla dne 13. 6. 2020 přívalová povodeň, která měla podobný charakter jako povodeň v předešlém roce. Povodeň poškodila koupaliště, staré město, sídliště Luční, ulici Cyrilometodějská nebo ulici Kramolišova. Nad koupalištěm byla vytvořena retenční nádrž, která nedokázala zadržet přívalovou vlnu. Voda s bahnem přetekla, ucpala propust nad koupalištěm a zatopila areál koupaliště včetně bazénů a stékala směrem na staré město, kde bylo vytopeno několik sklepů. Na sídlišti Luční bylo prováděno vyčerpávání ze sklepních prostor bytových jednotek. Povodeň pokračovala na hlavní ulici, kde zatopila další sklepní prostory rodinných domů. Na místě zasahovali JSDH Valašské Klobouky, Mirošov a Smolina, kteří vypomáhali profesionálním hasičům. Všechny jednotky prováděly zabezpečovací a likvidační práce. V odpoledních hodinách vyhlásila povodňová komise II. SPA. Na výpomoc byly svolány Valašskokloboucké služby, které pomocí těžké techniky prováděly čištění odtokových kanálů. Později došlo ke stabilizaci odtoků, které způsobily přívalovou povodeň. Bylo provedeno odčerpání retenční nádrže, vypuštění koupaliště z důvodu možných dalších přívalových dešťů. Město bylo velmi spokojeno se spoluprací jednotek SDH s jednotkami profesionálních hasičů města Valašské Klobouky. Spokojenost směřovala i k PČR za velmi dobře odvedenou práci při monitorování odlehlých míst. Při povodni nedošlo k újmě na životě ani zdraví obyvatelstva, jen k materiálním škodám, a to na místních a účelových komunikacích, na mostcích, lávkách a místním koupališti. (Hnaníček, 2020)

7.2 Sesuvy půdy

Sesuvy půd jsou častější v sousedních obcích správního obvodu ORP Valašské Klobouky. Jsou způsobeny především povodněmi, při kterých se svah dostane do pohybu, a dojde tak k sesuvu půdy. Svážná území jsou zejména v obcích Nedašov, Nedašova Lhota, Návojná, Brumov-Bylnice, Štítná nad Vlárí a Jestřabí. Tyto obce jsou tvořeny především kopcovitým charakterem, kde se předpokládá vyšší výskyt sesuvů. Na území města Valašské Klobouky nejsou evidována místa, u kterých by hrozily sesuvy půd. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Obrázek 6 – masivní sesuv půdy v obci Jestřabí (Hnaníček, 2020)

7.3 Jiná nebezpečí

Ve městě Valašské Klobouky došlo za rok 2020 k několika mimořádným událostem, které si vyžadovaly zásah složek IZS. Byly to především technické havárie, dopravní nehody, požáry nebo úniky nebezpečných chemických látek. (Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, statistická ročenka, 2021)

Další mimořádnou událostí, která může nastat vzhledem k přírodním vlivům, je sněhová kalamita. Město Valašské Klobouky postihla v roce 2019 sněhová kalamita, která způsobila kolaps na komunikacích a chodnicích. Při této události se na odklizení sněhu podíleli jak dobrovolníci, tak profesionální hasiči, kteří pomocí své techniky odklízeli sníh z hlavních lokalit města, jako bylo náměstí, poliklinika, školy a stanice IZS. Při sněhové kalamitě vypomáhal i HZS Zlínského kraje, který vyslal do města nákladní automobil s kontejnerem a nakladačem. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Obrázek 7 – technika HZS Zlínského kraje (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Jiným nebezpečím jsou i ledové jevy, které mohou nastat. Za ledové jevy lze uvést například ochlazování vody a následná tvorba ledu. V ORP Valašské Klobouky nebyla vytipována místa, kde by mohlo k ledovým jevům docházet. Vznik ale nelze vyloučit. Město proto zavádí opatření, aby se zamezilo jejich vzniku. Jedním z opatření je například kontrola kritických úseků vodních toků, kde správci toků dohlíží na mosty, jezové konstrukce, zdrže a přepadové hrany a provádí účelová opatření k zabránění nebo omezení škod. Pokud hrozí nebezpečí, jsou povinni správci toků informovat povodňovou komisi. (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019)

Tabulka 3 – přehled mimořádných událostí za období 2015–2020 ve městě Valašské Klobouky (Statistická ročenka 2015–2020, MV – GŘ – HZS ČR)

Rok	Požáry	Dopravní nehody	Únik nebezpečných chemických látek	Technické havárie	Radiační nehody a havárie	Ostatní mimořádné události	Celkem
2015	20	32	3	91	0	0	153
2016	28	29	7	86	0	0	116
2017	30	33	6	113	0	1	191
2018	19	29	14	108	0	2	181
2019	32	25	12	130	0	0	209
2020	29	29	6	170	0	0	245

Z tabulky lze vyčíst, že k nejvíce mimořádným událostem došlo v roce 2020 s celkovým počtem 245. Nelze také opomenout dopravní nehody, které mají ve městě značné početní navýšení, především v roce 2017. Taktická cvičení se provádí především s námětem požár, který je ve městě velkým ohrožením. Nejvíce požárů se vyskytovalo v roce 2019, kdy

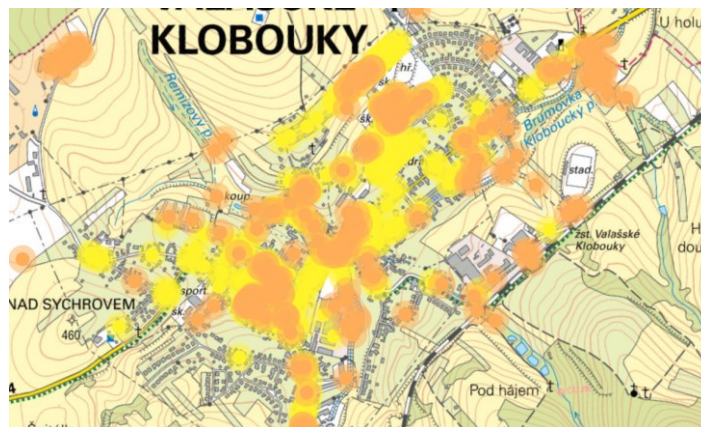
přetrvávalo značné sucho a horké letní klima. Velké zastoupení mají technické havárie, kdy nejvíce havárií bylo evidováno v roce 2020.

Valašské Klobouky disponují webovou stránkou s názvem Geoportál, na kterém lze zobrazit další nebezpečí ve městě, bezpečná místa a další informace. Portál se nachází na webové stránce <https://www.gobec.cz/valasske-klobouky/> a kromě základních nástrojů, jako zobrazení základní mapy ČR nebo zobrazení výškových kvót, disponuje také dalšími pokročilými funkcemi. Mezi tyto funkce se řadí práce s vrstvami, kde lze vybrat například i II. vojenské mapování nebo možnost vložení inženýrských sítí nebo pasporty. Tyto vrstvy nabízí zobrazení elektro, kanalizace, plyn nebo hydranty, městskou zeleň, veřejný rozhlas a řadu dalších. (GObec: Projekt Valašské Klobouky, 2022)

Obrázek 8 – špatná dopravní situace ve městě (gobec.cz, nedatováno)

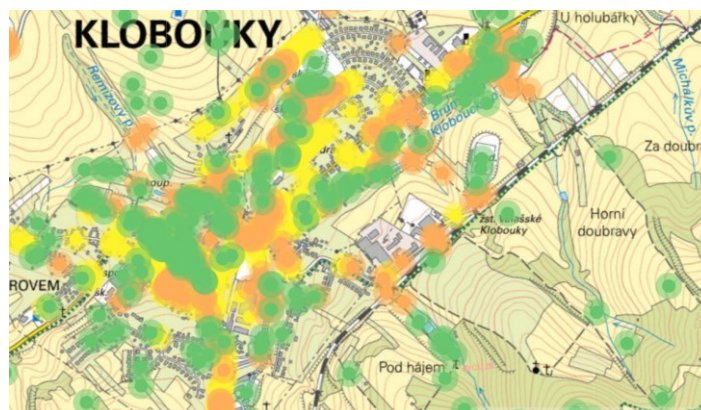
Na obrázku č. 10 je vyznačena špatná dopravní situace ve městě Valašské Klobouky. Vzhledem k tomu, jak je dopravní situace rozmístěna po celém městě, z obrázku vyplývá další nebezpečí, která mohou ve městě nastat. Se špatnou dopravní situací jsou spojena další rizika, mezi které se řadí například špatný průjezd městem spojený s rizikem vzniku mimořádné události. Dopravní situace značně ovlivňují bezpečnost obyvatel ve městě. (GObec: Projekt Valašské Klobouky, 2022)

Obrázek 9 – neklid a nebezpečí ve městě (gobec.cz, nedatováno)

Dalším rizikem pro bezpečnost obyvatel je taktéž neklid a nebezpečí. Jedná se o jakýkoliv neklid nebo nebezpečí, které by přímo ohrožovalo místní obyvatele. Z obrázku č. 11 je zřejmé, že neklid a nebezpečí jsou spojeny se špatnou dopravní situací ve městě. Oranžová místa se ve většině místech shodují se žlutým zvýrazněním. Z toho plyne, že dopravní situace spojené s neklidem nejsou ve městě dostatečně dobře řešeny.

Lze s jistotou konstatovat, že se ve městě nachází i hodně míst pro klid a odpočinek. Místa jsou bezpečným prostředím pro obyvatele a nehrozí zde žádná mimořádná událost. Jsou to místa mimo hlavní komunikace, kde často dochází ke špatné dopravní situaci. Zelená označení znázorňují většinou ulice, hřiště, koupaliště, náměstí a další obdobná místa ve městě. (GObec: Projekt Valašské Klobouky, 2022)

Obrázek 10 – bezpečná místa ve městě (gobec.cz, nedatováno)

V Geoportálu lze taktéž zaznačit záplavová území pětileté, dvacetileté a stoleté vody. Vyznačení je v bakalářské práci znázorněno pomocí softwarového programu QGIS v kapitole č. 7.1 na obrázku č. 4.

Obyvatelé města si v rámci webu Geoportál mohou zjistit informace ohledně rozvodů plynu, vody, elektrické energie nebo rozvodu kanalizace. V rámci bezpečnosti je velice kladným přínosem, že město disponuje těmito webovými stránkami, aby byli obyvatelé informováni o městě.

V rámci Geoportálu lze přepnout mapu na základní, satelitní, silniční nebo hybridní. Obyvatelé si tak s jistotou mohou najít místo, kde bydlí a zjistit tak, jestli se nachází v záplavovém území. (GObec: Projekt Valašské Klobouky, 2022)

7.4 Taktická cvičení jednotek požární ochrany

Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje vydal pokyn k provedení taktického cvičení ve městě Valašské Klobouky v roce 2019 a 2021. V roce 2019 se jednalo o požár zemědělského objektu a v roce 2021 jednotky PO cvičily připravenost na požár výškové budovy.

7.4.1 Taktické cvičení z roku 2019

Cílem cvičení bylo prověřit koordinaci a akceschopnost činnosti velitele jednotky HZS Valašské Klobouky s veliteli jednotek SDH Valašské Klobouky a ostatních obcí. Dalším cílem bylo prověření odborné připravenosti velitelů, příslušníků a členů jednotek PO při zdolávání požáru a taktéž prověření dojezdových časů k místu nehody. V neposlední řadě byla cílem spolupráce jednotek PO s majitelem objektu při likvidaci požáru. (Šerý, 2019)

Tabulka 4 – seznam zúčastněných jednotek požární ochrany (Šerý, 2019)

Pořadí	Jednotka	Technika	Počet
1.	HZS Valašské Klobouky	CAS 20/3000/200 S2T	1 + 4
2.	JSDH Valašské Klobouky	CAS 24/2500/400 S2Z	1 + 5
3.	JSDH Smolina	DA 8LIZ + PMS 8	1 + 5
4.	JSDH Lipina	DA L1 + PMS 8	1 + 5
5.	JSDH Mirošov	DA 8L1Z + PMS 8	1 + 7
6.	JSDH Tichov	DA L1 + PMS 8	1 + 5
7.	JSDH Poteč	DA VW + PMS 8	1 + 5

Vyhodnocení cvičení

Při taktickém cvičení zemědělského objektu obce Smolina nebyly zjištěny žádné nedostatky. (Ovesný, 2019)

7.4.2 Taktické cvičení z roku 2021

Taktické cvičení mělo několik cílů. Hlavním cílem bylo prověřit dojezdové časy povolaných jednotek PO na místo zásahu a ověřit nástupní plochy pro techniku složek IZS. Dále pak spolupráce příslušníků jednotek HZS Zlínského kraje a členů zúčastněných jednotek SDH se zástupcem bytového domu, určení způsobu záchrany osob, zvířat a využití evakuačních cest v bytovém domu. Posledním bodem z řad cílů bylo i prohloubení znalostí a využití vodních zdrojů v domě a v blízkosti objektu. (Maňas, 2021)

Tabulka 5 – seznam zúčastněných jednotek požární ochrany (Maňas, 2021)

Pořadí	Jednotka	Technika	Počet
1.	JPO HZS Valašské Klobouky	CAS 20/ 3000 /200 S2Z	1 + 4
	JPO HZS Valašské Klobouky	AZ 30 M1R	
2.	JPO SDH Valašské Klobouky	CAS20/4000/240 S2R	1 + 3
3.	JPO SDH Brumov	CAS20/4000/240 S2R	1 + 3

Vyhodnocení cvičení

Důraz byl kladen na výbornou spolupráci se správcem obytného panelového domu a taktéž výbornou spolupráci obyvatel při řízené evakuaci při vzniku mimořádné události. Při taktickém cvičení výškové budovy nebyly zjištěny žádné nedostatky. (Ovesný, 2021)

7.4.3 Cvičení Hasičského záchranného sboru Valašské Klobouky za období 2015–2021

Cílem analýzy za časové období v rozmezí roku 2015-2021 je přehled všech jednotlivých cvičení HZS Valašské Klobouky při taktickém cvičení. Cvičení mohou probíhat jak ve městě Valašské Klobouky, tak i mimo město, kdy se HZS Valašské Klobouky na jednotlivých cvičeních podílel. HZS České republiky každý rok vydává statistické ročenky, ve kterých jsou popsány jednotlivé mimořádné události, jejich četnost nebo také počet zásahů za uplynulý kalendářní rok.

Tabulka 6 – Přehled taktických a prověřovacích cvičení HZS Valašské Klobouky (Ovesný, 2021)

Rok	Typ cvičení	Téma cvičení	Objekt-místo
2015	Taktické	Požár plynové kotelny	Valašské Klobouky
	Prověřovací	Požár osobního vozidla	Valašské Klobouky
2016	Taktické	Zásah spojený s požárem zemědělského objektu	Zemědělský areál Štítná nad Vlárí
	Prověřovací	Záchrana tonoucího	Rybníky, Valašské Klobouky
2017	Taktické	Zásah JPO u MU s podezřením na vysoce nakažlivé nemoci	Hasební obvod PS Valašské Klobouky
	Prověřovací	Transport raněné osoby	Královec, Valašské Klobouky
2018	Taktické	Požár výrobního objektu Kloboucká lesní s.r.o.	Bylnice
	Prověřovací	Záchranné práce na vodních plochách a ledu – záchrana osoby na ledu	Hasební obvod PS Valašské Klobouky
2019	Taktické	Požár zemědělského objektu	ZO Smolina
2020	Taktické	Požár lesního porostu v těžko přístupném terénu	Hasební obvod PS Valašské Klobouky
	Prověřovací	Dopravní nehoda s následným vyproštěním osob	Hasební obvod PS Valašské Klobouky
2021	Taktické	Požár výrobního objektu BOCHEMIE	Vlachovice – Vrbětice
	Prověřovací	Záchrana osoby na zamrzlé vodní hladině	Hasební obvod PS Valašské Klobouky

Z následující analýzy, viz tab. číslo 6, je vidno, že taktická a prověřovací cvičení jsou prováděna především na požár určitého objektu nebo lesního porostu, záchranu osob nebo

dopravní nehodu. Nejsou řešeny povodně, které se ve městě častěji vyskytují. Návrhy ke zlepšení záporných poznatků budou řešeny v návrhové části práce.

7.5 Varování a informování obyvatelstva ve městě Valašské Klobouky

Varování obyvatel v konkrétní oblasti se řídí vyhláškou č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. *„Za účelem konkrétních činností pro provádění záchranných a likvidačních prací na území kraje se zpracovává plán varování obyvatelstva.“* (Vyhláška 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, 2001)

Varování obyvatel má za úkol včasné varovat a informovat obyvatele o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události. Varování a informování zabezpečuje zpravidla obecní úřad spolu se zaměstnavatelem, který využívá informace od HZS kraje. Pro kvalitní a účinnou ochranu obyvatelstva je varování a informování nedílnou součástí opatření.

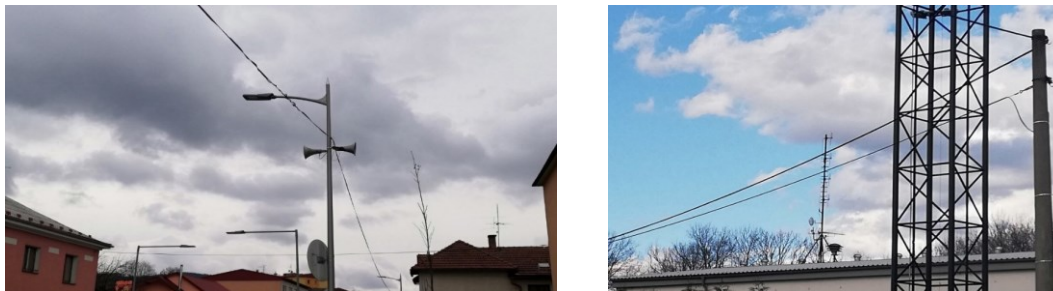
Jedná se o kolísavý tón sirény či jiného zařízení po dobu 140 vteřin. Vyhláškou se třikrát za sebou v cca třiminutových intervalech. Signál nese název „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“. (Lukáš, 2014)

Provozní řád městského rozhlasu Valašské Klobouky je vydán v souladu s ustanovením § 15 a § 16 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a s ustanovením § 30 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. *„Městský rozhlas slouží k informování veřejnosti ve městě Valašské Klobouky a v místních částech Lipina, Smolina a Mirošov.“* (Hnaníček, 2021)

Hlavní vysílací pracoviště je situováno v suterénu Městského úřadu, konkrétně na pracovišti oddělení informatiky. Prostřednictvím počítače lze centrálně ovládat koncové prvky na území města a v dalších místních částech. Koncové prvky jsou technicky napojeny na jednotný rádiový systém varování a vyznění a dále je integrován do informačního varovného a vyznívacího systému Zlínského kraje, který spadá pod OPIS HZS Zlínského kraje. *„Systém lze také ovládat z vyznívacích center integrovaného záchranného systému pro zabezpečení varování, včetně předání verbálních tísňových informací obyvatelstvu.“* (Hnaníček, 2021)

Ve městě se používají koncové prvky varování (dále jen „KPV“) jak třetího typu, což jsou rotační sirény, tak koncové prvky varování druhého typu, které jsou využívány jako místní rozhlas a taktéž k samotnému varování ve městě. Rotační siréna je umístěna na budově HZS

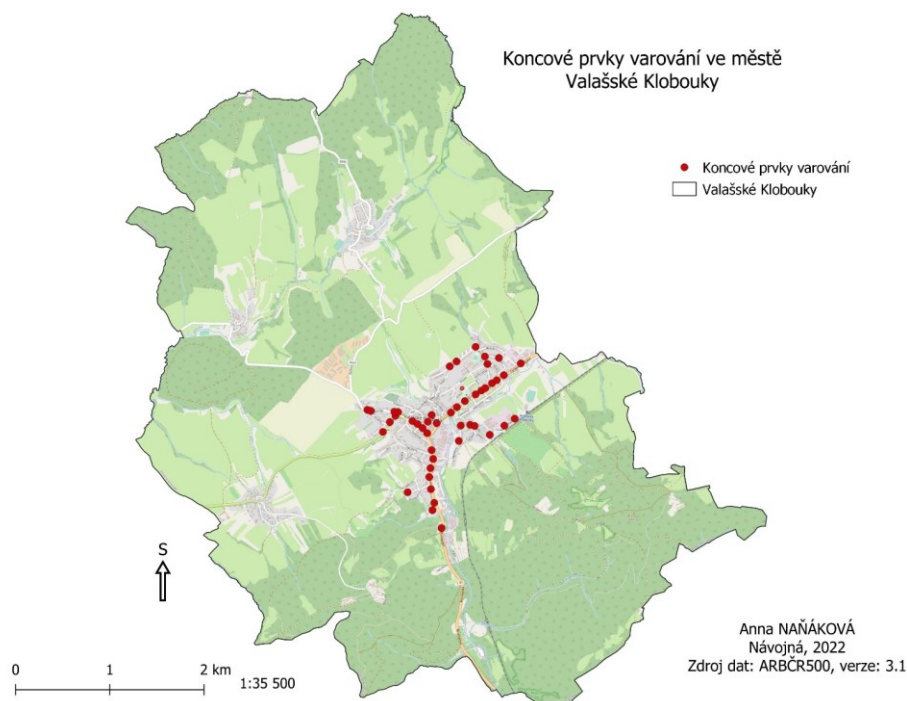
Valašské Klobouky a jednotlivé rozhlasy jsou rozmístěny po celém území města. Na obrázku č. 13 je vlevo místní rozhlas a vpravo rotační siréna na stanici HZS Valašské Klobouky.

Obrázek 11 – místní sdělovací prostředek – rozhlas, rotační siréna (vlastní, 2022)

Ke zmapování KPV ve městě Valašské Klobouky byl použit softwarový program QGis, který umožnil zaznamenat všechny rozhlasy po celém území. Cílem mapování bylo znázornit jednotlivé body po celém městě a vyhodnotit tak, zda je varování v obci dostačující. KPV jsou ve městě rozmístěny velmi dobrým způsobem. V každé ulici je nejméně jeden rozhlas, který varuje obyvatele při hrozící události nebo je používán jako místní sdělovací prostředek. Slyšitelnost je ve městě velmi dobrá a není potřeba dalšího rozšíření KPV ve městě.

Na obrázku č. 14 je vidět jednotlivé rozmístění všech KPV ve městě.

Obrázek 12 – rozmístění KPV ve městě (Open Street Map; Naňáková, 2022, vlastní)

8 ŘÍZENÝ ROZHOVOR

Pro zjištění současného stavu byl pro bakalářskou práci zvolen řízený rozhovor s referentem krizového řízení panem Bc. Petrem Hnaníčkem. Rozhovor je složen z 10 otázek z různých oblastí. V rámci řízeného rozhovoru byly položeny otázky z oblasti zabezpečení varování obyvatelstva, nouzového ubytování, otázky týkající se oblasti povodní a jejich řešení a nechyběly ani otázky z oblasti informovanosti pomocí internetových stránek.

1. Jakým způsobem je obyvatelstvo varováno v případě vzniku mimořádné události?

„Obyvatelstvo je informováno místním rozhlasem. Rotační siréna je na hasičárně, ty rozhlasové jsou řízeny elektronicky a pak mluví hlas.“

2. Jste s tímto způsobem varování spokojen? Je dostačující?

„Ano, je plně dostačující, protože jsou obsáhlé všechny ulice. Ostatní výbory disponují taktéž těmito prostředky, Smolina, Mirošov. Ovládané je to buď přímo z městského rozhlasu např. zprávy, anebo když je zle, v noci, ovládá to operační důstojník ve Zlíně, on to spustí.“

3. Co lze v rámci varování obyvatelstva vylepšit, popř. zmodernizovat?

„To jsou už takové technologie, že není třeba nic modernizovat.“

4. Disponuje město Valašské Klobouky prostory pro nouzové ubytování? Například pro obyvatelstvo postižené povodní apod.

„Jak je teď ta uprchlická vlna, je dočasné nouzové přístřeší např. tělocvičny, kulturáky apod. a pak je nouzové ubytování, a to je například ubytovna zemědělků, ubytovna gymnasia, městská ubytovna v Brumově. Tyto tři jsou vyčleněny pro pomoc Ukrajincům. A když by toho bylo opravdu moc, museli bychom to situovat do tělocvičen. A když je povodeň, lidé se umísťují do hotelů. Město to nebude tolik stát než stěhovat učiliště pryč. Pořád je to lepší varianta, protože se jedná o krátkodobou záležitost. S Ukrajinci se neví, na jak dlouho to bude, proto se umísťují na internáty.“

5. Je město Valašské Klobouky připraveno na povodně? Pokud ano, tak jak?

„Na technických službách je písek a plnička písku, jsou tam pytle, asi kolem 4 000 pytlů. Když je potřeba, je na tady tu záležitost vyčleněn SDH Mirošov a pokud se pískne, tak se jde automaticky pytlout a rozváží se to na potřebná místa. Přípravení určitě jsme. Pokud jsou zacpané kanály, tak tohle si řeší hasiči ručně a pokud už je to moc, tak nastupují technické služby a odstraní to. Každá jednotka má motorové čerpadlo, elektrické čerpadlo, plovoucí čerpadla, každá naše jednotka je tímto vybavena. Ještě máme 6 kusů sušiček, které jsou

poskytnuty obyvatelům k vysoušení promočených prostor. Pokud je moc zle, žádáme sušičky ještě ze Zlína, tam je třeba 500 kusů.“

6. Jak probíhají cvičení SDH ve Valašských Kloboukách? Je výbava pro SDH dostačující při zásazích?

„Cvičení s nimi dělám jednou za rok, ale nejenom s městským, ale i z ostatních okrsků, plus Poteč, Tichov. Na letos plánuji, že bude hořet Jelenovská. Minule hořel ve Smolině autoservis, předminule byl na Královci vysílač. Výbava je dostačující, protože tu výbavu zajišťuji já a vím, že mají všechno, co potřebují.“

7. Lze na internetových stránkách města, popřípadě na věstníku, nalézt informace, jak se obyvatelstvo má zachovat v případě vzniku mimořádné události?

„Ano, když najedeš na město Valašské Klobouky úřad, tam je krizové řízení nebo bezpečnost občanů a tam je všechno. Každá obec to musí mít. Na nástěnkách se informace nikde neobjevují, jen elektronicky.“

8. Kontroluje město ve svém katastrálním území rozkládání nelegálních ohnisek? Pokud ano, tak jak, popřípadě jakou technologií?

„Tohle spadá pod životní prostředí a myslím si, že to nikdo nekontroluje. Hasiči vyjedou až jak to hoří.“

9. Mezi nejčastější činnosti ISZ patří technické havárie. Jaké technické havárie jsou ve městě nejčastěji řešeny?

„Hasiči do technických havárií zařazují všechno možné. Vše, co není požár, dopravní nehoda nebo úniky nebezpečných látek, tak všechno ostatní jsou technické havárie. Například, že spadl strom přes cestu a oni to hodí do technické havárie. Třeba mně jede hasičské auto k Mirošovu nebo sem do Valašských Klobouk a řeknou, že povezu 10 Ukrajinců do Zlína a on to musí nahlásit a hasič napíše ostatní mimořádná událost, jiné Zlín. Většinou se ale jedná o zbytek těch událostí, které nejsou nikde zařazené, spadené stromy přes silnici, převoz Ukrajinců, když se jede hasičským autem, tak to musí nahlásit a hodí to do ostatních.“

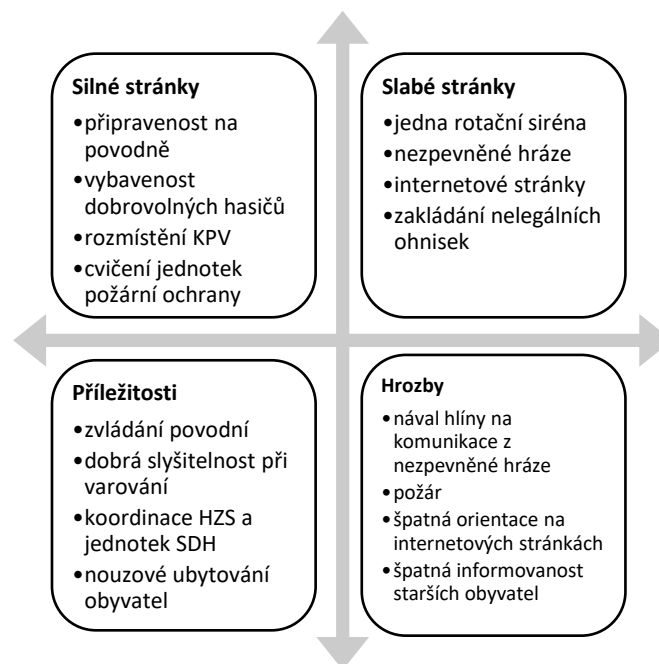
10. Používá město limnigrafickou stanicí jako účinné zařízení pro předcházení povodní? Pokud ano, kde je umístěna?

„Jediné, co je ve Štítné a v Popově, je vodoteč, tedy vodočetné latě. A jediné, co mně udává výšku hladiny, je Popovská vodoteč. V našem ORP je jen Popov. To, že obce mají

srážkoměry, například Brumov má srážkoměr, tak to mají svoje necertifikované. Ale co je certifikované a hlídané vlastně proti těm povodním, tak v Popově je vodoměr a já na zahradě ve Štítné mám srážkoměr. Valašské Klobouky nic takového nemají, bohužel. A tady ve městě je vodočetná lať v ulici Palackého, tam je most a na něm to je. A proto, když začínají větší povodně, jsou na to vyčleněni lidi, kteří každou hodinu hlídají vodočetnou lať, a jak to rychle stoupá a pokud to stoupá rychle, tak už se všechno chystá, technické služby jdou do práce a všichni jsme nachystaní, samozřejmě i hasiči.“

8.1 SWOT analýza

Z odpovědí řízeného rozhovoru byla vytvořena SWOT analýza, která určuje silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Podstatou analýzy je vyhodnocení faktorů a skutečností, které představují silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby okolí. Faktory jsou poté ohodnoceny ve čtyřech kvadrantech tabulky SWOT. (Bracková, 2021)

Obrázek 13 – SWOT analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb (vlastní, 2022)

Prvním krokem bylo sestavit silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Dalším krokem bylo přiřadit hodnoty jednotlivým položkám. Hodnoty se pohybují v intervalu $\langle 1,5 \rangle$ nebo $\langle 1, 10 \rangle$ pro silné stránky a příležitosti a v intervalu $\langle -1,-5 \rangle$ nebo $\langle -1, -10 \rangle$ pro slabé stránky a hrozby. Následně byla přiřazena váha každému parametru, kdy součet vah v každém kvadrantu musí být roven 1.

Tabulka 7 – tabulka hodnocení ke SWOT analýze (vlastní, 2022)

	Parametr	Body	Váha	Výsledek
Silné stránky	Připravenost na povodně	5	0,3	1,5
	Vybavenost dobrovolných hasičů	4	0,2	0,8
	Rozmístění KPV	4	0,2	0,8
	Cvičení jednotek požární ochrany	5	0,3	1,5
		<1,5>; <1, 10>	Σ 1	Σ 4,6
Slabé stránky	Jedna rotační siréna	-5	0,25	-1,25
	Nezpevněné hráze	-3	0,15	-0,45
	Internetové stránky	-3	0,25	-0,75
	Zakládání nelegálních ohnisek	-4	0,35	-1,4
		<-1,-5>; <-1,-10>	Σ 1	Σ -3,85
Příležitosti	Zvládání povodní	5	0,5	2,5
	Dobrá slyšitelnost při varování	5	0,2	1
	Koordinace HZS a jednotek SDH	5	0,2	1
	Nouzové ubytování obyvatel	3	0,1	0,3
		<1,5>; <1, 10>	Σ 1	Σ 4,8
Hrozby	Nával hlíny na komunikace z nezpevněné hráze	-2	0,2	-0,4
	Požár	-5	0,4	-2
	Špatná orientace na internetových stránkách	-3	0,2	-0,6
	Špatná informovanost starších obyvatel	-4	0,2	-0,8
		<-1,-5>; <-1,-10>	Σ 1	Σ -3,8

Tabulka ukazuje kladné výsledky u silných stránek a příležitostí s hodnotou 19, u slabých stránek dosáhla hodnota -14 a u hrozeb -13. Z analýzy vyplývají jak kladné stránky města, tak záporné. U kladných lze vytyčit připravenost na povodně, rozmístění KPV ve městě nebo poskytování nouzového ubytování pro obyvatelstvo. U záporných stránek disponuje zakládání nelegálních ohnisek a s tím spojené požáry, špatná orientace na internetových stránkách a s tím spojená špatná informovanost nebo nedostatek moderních technologií pro varování starších obyvatel, jako mohou být SMS zprávy apod. Další návrhy ke zlepšení záporných stránek jsou uvedeny v kapitole 9.

Obrázek 14 – graf ke SWOT analýze (vlastní, 2022)

Odečtením interní a externí části SWOT analýzy, tedy odečtením silných a slabých stránek a následně odečtením příležitostí a hrozeb, vyjde konečná bilance. Ze SWOT analýzy vyplývají modelové strategie řízení, a to konkrétně strategie ofenzivní, strategie defenzivní, strategie spojení a strategie úniku a likvidace. V grafu je znázorněn výsledek, který poukazuje na strategii ofenzivní. Jedná se o nejatraktivnější strategickou variantu. Strategie je volena tam, kde převažují síly nad slabostmi a příležitosti nad hrozbami.

9 NÁVRHOVÁ ČÁST

Jedním z cílů bakalářské práce je návrhová část, která má za úkol popsat nedostatky ve městě Valašské Klobouky a vytvořit jednotlivé návrhy pro jejich řešení. Na základě řízeného rozhovoru budou podrobněji popsány návrhy, které je zapotřebí zlepšit nebo úplně pozměnit.

V roce 2012 proběhla modernizace stávajícího informačního zařízení, s výměnou hlásičů a taktéž instalace kamerového dohlížecího systému spolu s integrací na výstražný a varovný systém Zlínského kraje. Vzhledem k tomu, že doba pokročila a s ní i intenzivně pokročil nárůst mimořádných událostí, je zapotřebí modernizace stávajícího zastaralého informačního zařízení. (Zvonková, 2012)

Dalším z návrhů, který plyne z uvedené analýzy bakalářské práce, je zpevnění hrází v místní části Luční. Při povodních zde dochází k masivnímu spádu hlíny a travnatých částí z nezpevněného kopce, který se nachází nad celým sídlištěm. Návaly hlíny ucpávají koryta a následně vzniká nedostatečné odčerpání nahromaděné vody. Může docházet i ke znečištění a zaplavení sklepů v dolní části Luční.

Pokud vznikne mimořádná událost, která vyžaduje důležité informace pro místní obyvatelstvo, je zapotřebí kvalitního informačního sdělení na internetových stránkách. V dnešní době jsou sociální sítě a internet velmi spolehlivým sdělovacím prostředkem. Internetové stránky města jsou pro běžné obyvatele nepřehledné a těžko se dohledávají informace o událostech. Z toho vyplývá další z návrhů pro město Valašské Klobouky. Internetové stránky by měly mít vlastní sekci pro mimořádné události s informacemi, jak se zachovat v případě vzniku mimořádné události nebo krizové situace. Město může založit i vlastní profil na sociálních sítích jako je Facebook nebo Instagram, a to z důvodu většího zhlédnutí mladými uživateli. Velmi kvalitním prostředkem informování jsou SMS zprávy, které by v případě vzniku mimořádné události byly každému obyvatele zasílány na mobilní telefon. V této SMS by byly stanoveny pokyny, co mají obyvatelé dělat a jak se zachovat. Tento způsob informování je přínosným způsobem pro starší lidi, kteří nemají k dispozici mobilní aplikaci ve svých mobilních telefonech. Pro ty, co vlastní chytré mobilní telefony, je k dispozici aplikace s názvem Mobilní Rozhlas, kterou město nabízí.

V rámci povodní je zapotřebí více sledovat vodní hladinu. Dalším návrhem je vytvořit větší kontrolu nad zvýšenou hladinou vodních toků hláskou službou. Jako řešení se nabízí limnigrafická stanice, která je účinným prostředkem pro kontrolu vodní hladiny. Dalším z řešení mohou být jednotlivá čidla, která jsou napojena na informační systém krizového

štábu nebo přímo na krizového pracovníka, který by dále zprostředkoval kroky k řešení vzniklé situace.

V návrhové části nelze opomenout taktická a prověřovací cvičení. Z tabulky č. 6 je zřejmé, že cvičení jsou převážně orientována na požár nebo na záchranu raněných osob. Proto by bylo vhodné, aby cvičení v následujících letech probíhala například na povodně většího rozsahu, technické havárie nebo dopravní nehody.

Z rozhovoru vyplynulo, že informace o mimořádných událostech jsou k dispozici pouze elektronicky na internetových stránkách města. Bylo by přínosné, kdyby město vytyčilo místo, například sdělovací tabule, kde by si lidé dané informace mohli přečíst přímo z ulice. Dalším nápadem by mohly být televizní obrazovky, které by byly umístěny v infocentru.

Z osmé otázky řízeného rozhovoru vyplývá, že město nekontroluje zakládání nelegálních ohnisek ve městě. Je zřejmé, že hasiči vyjíždí, až když je pozdě a požár se může dál rozšiřovat. Dalším návrhem je pořízení dronů k lepší a rychlejší kontrole zakládání ohně a s tím spojeným požárem. Požáry ve městě nejsou až tak časté jako například povodně, ale je třeba počítat s faktem, že v určitém období lidé vypalují například trávu nebo jiné porosty. S ohledem na to by mělo město více kontrolovat zakládání nelegálních ohnisek, například pomocí dronů nebo prohlídkami.

Posledním návrhem, který opět plyne z řízeného rozhovoru, je limnigrafická stanice, kterou město nedisponuje. Je proto zapotřebí tento návrh uvést do povědomí. S ohledem na to, že město stále více věnuje pozornost povodním jako jedné z nejčastějších mimořádných událostí, se jeví limnigrafická stanice jako jedna z hlavních priorit ke zlepšení stavu.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat současný stav města a zmapovat rizika, která se ve městě nejčastěji vyskytují a vytvořit návrhová opatření. Současný stav města popisuje mimořádné události, jakožto rizika, která se nejčastěji ve městě vyskytují. Jednou z hlavních mimořádných událostí, která se ve městě vyskytuje, jsou povodně. V práci jsou popsány povodně, které se vyskytovaly v roce 2019 a v roce 2020. Jednalo se o povodně většího rázu, u kterých bylo zapotřebí zásahu Hasičského záchranného sboru spolu s dalšími jednotkami sboru dobrovolných hasičů. Z řízeného rozhovoru je jasné, že je město dostatečně připraveno na povodně i většího rozsahu. Povodně jsou ve městě nejčastější mimořádnou událostí, proto jsou jednotky vždy připravené takovou událost včas a kvalitně řešit.

Dalším rizikem jsou sesuvy půdy, které vznikají v rámci povodní nasáknutím vody a následným uvolněním. Oproti povodním nejsou sesuvy tak časté, protože je město spíše rovinatého charakteru a k sesuvům dochází spíše v oblastech kopcovitých. Dalšími riziky jsou mimořádné události různého charakteru. Jedná se například o sněhové kalamity, špatnou dopravní situaci nebo technické havárie. V rámci jiných nebezpečí byl vytvořen výčet všech mimořádných událostí za rok 2015 až 2020.

Součástí práce jsou taktická cvičení jednotek požární ochrany. V práci je popsáno taktické cvičení z roku 2019, kdy si jednotky HZS Valašské Klobouky spolu s jednotkami SDH Valašské Klobouky a dalších obcí cvičily zásah při likvidaci požáru v zemědělském objektu. Dalším cvičením bylo taktické cvičení z roku 2021, kdy se cvičila záchrana osob z výškové budovy. Součástí kapitoly je analýza cvičení jednotek HZS Valašské Klobouky za období 2015-2021. Z analýzy vyplynulo, že taktická a prověřovací cvičení jsou zaměřena především na požár, záchranu osob nebo zřídka na dopravní nehodu. Povodně se ve městě vyskytují nejčastěji, a proto byl vytvořen návrh, aby se cvičení v následujících letech zaměřovala více na povodně, technické havárie nebo dopravní nehody.

Důležitou částí v rámci ochrany obyvatelstva je i varování obyvatel při vzniku mimořádné události. V rámci současného stavu je popsáno varování místních obyvatel ve městě. Varování probíhá prostřednictvím koncových prvků varování. Město disponuje rotační sirénou, která je umístěna na stanici HZS Valašské Klobouky a místními sdělovacími prostředky, což jsou rozhlas, které vysílají informace pomocí mluveného slova. Rozhlas je používán jak k varování, tak ke sdělování informací.

Dalším cílem bakalářské práce bylo vytvořit návrhová opatření ke zlepšení stavu. Z analýzy současného stavu a taktéž z řízeného rozhovoru vyplynulo několik zásadních návrhů. Jedním z návrhů byla modernizace KPV a informování obyvatel prostřednictvím sociálních sítí nebo SMS zpráv pro starší obyvatelstvo. Vzhledem k četnosti výskytu povodní byla součástí návrhů limnigrafická stanice jako jedna z variant zlepšení současného stavu.

Cíle bakalářské práce byly naplněny. Byl popsán současný stav města Valašské Klobouky a mimořádné události, které se zde vyskytují. Taktéž se podařilo analyzovat taktická a prověřovací cvičení za období 2015-2021 a tím se naplnil další z cílů bakalářské práce, a to vytvořit návrhovou část práce. Návrhová část se zaměřovala i na jiné nedostatky, které byly detailně popsány a bylo navrženo jejich řešení. Naplněno bylo taktéž využití modelování, při níž byl využíván SW QGIS pro zhotovení záplavového území a rozmístění koncových prvků varování.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BRACKOVÁ, Dorota, 2021. Analýza rizik zavádění nového produktu na trh. Uherské Hradiště. Bakalářská práce. Fakulta logistiky a krizového řízení, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.

COPPOLA, Damon P., 2021. Introduction to international disaster management. Fourth edition. ISBN 978-0-12-817368-8.

ČESKÁ REPUBLIKA. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. Zákony pro lidi [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Zákony pro lidi [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2022 [cit. 2022-03-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239?text=ro%C4%8Dn%C3%ADk>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. Zákony pro lidi [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-129>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Zákony pro lidi [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). Zákony pro lidi [online]. © AION CS, s.r.o. 2010-2022 [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>

DVORSKÁ, Daniela, 2014. Příčiny plošného sesuvu půdy v lokalitě Frýdek-Místek-Bahno. Ostrava. Bakalářská práce. Vysoká škola Báňská – technická univerzita Ostrava.

GObec: Projekt Valašské Klobouky [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.gobec.cz/valasske-klobouky/>

HNANÍČEK, Bc. Petr, 2021. Provozní řád městského rozhlasu. Valašské Klobouky.

HNANÍČEK, Bc. Petr, 2019. Přívalová povodeň. Valašské Klobouky.

HNANÍČEK, Bc. Petr, 2020. Zpráva o povodni v sobotu dne 13. června 2020 ve městě Valašské Klobouky. Valašské Klobouky.

HRADIL, Jaroslav et al., 2018. Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.

KETTNEROVÁ, Tereza, 2021. Požáry lesních ekosystémů. Brno. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií.

KOPECKÝ, M. et al., 2012. Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí. Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta.

LINHART, CSC., doc. RNDr. Petr, 2004. Ochrana obyvatelstva v ČR. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha: © 2022 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pojmy-1-cast.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

LUKÁŠ, Luděk, 2015. Bezpečnostní technologie, systémy a management. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM. ISBN 978-80-87500-57-6.

MAŇAS, nrap. Miroslav, 2021. Požár výškové budovy: Taktické cvičení jednotek PO. Zlín.

Mapy.cz: Valašské Klobouky [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=18.0102684&y=49.1492234&z=12&q=vala%C5%A1sk%C3%A9%20klobouky&source=muni&id=3099&ds=2>

MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ KLOBOUKY, odbor životního prostředí, 2019. Povodňový plán správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky. Valašské Klobouky.

MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ KLOBOUKY, 2019. Sněhová kalamita se odklízí všemi prostředky. Valašské Klobouky.

MINISTERSTVO VNITRA, 2016. Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, enviromentální bezpečnosti a plánování obrany státu. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2013. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2020. Modul-G: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. © 2022 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 2022-04-07].

Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2021. Statistická ročenka 2020. Praha.

MV-GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR, 2022. Varování obyvatelstva v České republice. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. Praha [cit. 2022-03-30].

Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/varovani-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

OpenStreetMap [online]. [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.openstreetmap.org/#map=7/49.817/15.478>

OVESNÝ, npor. Mgr. Bc. Jiří, 2021. Požár výškové budovy: Vyhodnocení. Valašské Klobouky.

OVESNÝ, npor. Mgr. Bc. Jiří, 2019. Požár zemědělského objektu Smolína: Vyhodnocení. stanice Valašské Klobouky.

OVESNÝ, npor. Mgr. Bc. Jiří, 2021. Přehled taktických a prověřovacích cvičení HZS Valašské Klobouky za období 2015-2021. Zlín.

Počet obyvatel v obcích – k 1.1.2021. Český statistický úřad [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-112021>

RICHTER, Rostislav, 2018. Slovník pojmů krizového řízení. Praha: Ministerstvo vnitra, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-87544-91-4.

ŘEHÁK, David, Bohumír MARTÍNEK a Petra LEGIERSKÁ, 2019. Ochrana obyvatelstva v kontextu aktuálních bezpečnostních hrozeb. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-220-7.

Současnost města Valašské Klobouky. Valašské Klobouky [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.valasskeklobouky.cz/soucasnost-mesta/d-1332/p1=36435>

ŠERÝ, nrap. Bc. Josef, 2019. Požár zemědělského objektu Smolína. Zlín

Valašské Klobouky [online], 2022. Valašské Klobouky [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.valasskeklobouky.cz/index.asp>

VALÁŠEK, PH.D., Ing. Jarmil a Ing. František KOVÁŘÍK, 2008. Modul-C: Krizové řízení při nevojenských krizových situacích. Praha.

VILÍMEK, Miroslav, 2008. Nežádoucí hoření – požár. 2. aktualizované vydání. Ostrava. ISBN 80-86111-46-6.

V Lidečku došlo k sesuvu půdy. Vlaky nepojedou 2 měsíce. Region Valašsko [online]. Copyright © 2007-2022, regionvalassko.cz, všechna práva vyhrazena [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.regionvalassko.cz/v-lidecku-doslo-k-sesuvu-pudy-vlaky-nepojedou-2-mesice/>

ZVONKOVÁ, Lenka. Valašské Klobouky chtějí modernizovat informační systém pro krizové situace. Novinky.cz [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/vase-zpravy/clanek/valasske-klobouky-chteji-modernizovat-informacni-system-pro-krizove-situace-40135561>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CPO	Civilní protiletecká obrana
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KPV	Koncový prvek varování
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra-Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
OPIS HZS	Operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PS	Požární stanice
SPA	Stupeň povodňové aktivity
ZO	Zemědělský objekt

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Vztah mezi vybranými naturogenními a sociálními hrozbami (Řehák, Martínek a Legierská, 2019).....	21
Obrázek 2 – sesuv půdy na železniční trati Valašská Polanka – Horní Lideč (regionvalassko.cz, 2022)	28
Obrázek 3 – lokalizace města Valašské Klobouky (mapy.cz, 2021).....	31
Obrázek 4 – záplavová území 100leté a 20leté vody (Open Street Map; Naňáková, 2022, vlastní)	34
Obrázek 5 – zaplavená příjezdová komunikace (Hnaníček, 2019)	36
Obrázek 6 – masivní sesuv půdy v obci Jestřabí (Hnaníček, 2020)	37
Obrázek 7 – technika HZS Zlínského kraje (Městský úřad Valašské Klobouky, 2019).....	38
Obrázek 8 – špatná dopravní situace ve městě (gobec.cz, nedatováno)	39
Obrázek 9 – neklid a nebezpečí ve městě (gobec.cz, nedatováno).....	40
Obrázek 10 – bezpečná místa ve městě (gobec.cz, nedatováno)	40
Obrázek 11 – místní sdělovací prostředek – rozhlas, rotační siréna (vlastní, 2022)	45
Obrázek 12 – rozmístění KPV ve městě (Open Street Map; Naňáková, 2022, vlastní)	45
Obrázek 13 – SWOT analýza silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb (vlastní, 2022)	48
Obrázek 14 – graf ke SWOT analýze (vlastní, 2022).....	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Třídění mimořádných událostí dle živelů (Valášek, Ph.D. a Kovářík, 2008) ...	22
Tabulka 2 – Bezpečnostní rada ORP a krizový štáb ORP Valašské Klobouky (valasskeklobouky.cz, 2022).....	32
Tabulka 3 – přehled mimořádných událostí za období 2015–2020 ve městě Valašské Klobouky (Statistická ročenka 2015–2020, MV – GŘ – HZS ČR).....	38
Tabulka 4 – seznam zúčastněných jednotek požární ochrany (Šerý, 2019)	41
Tabulka 5 – seznam zúčastněných jednotek požární ochrany (Maňas, 2021).....	42
Tabulka 6 – Přehled taktických a prověřovacích cvičení HZS Valašské Klobouky (Ovesný, 2021)	43
Tabulka 7 – tabulka hodnocení ke SWOT analýze (vlastní, 2022)	49